

ZAČÍNÁME NA BURZE

**Jak uspět při obchodování
na finančních trzích**

**AKCIE, KOMODITY, FOREX,
KRYPTOMĚNY, AKCIOVÉ INDEXY A ETF**

PŘEPRACOVANÉ A ROZŠÍŘENÉ VYDÁNÍ

Ondřej Hartman
a tým FXstreet.cz

Bizbooks

Začínáme na burze

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.bizbooks.cz
www.albatrosmedia.cz

Bizbooks®

Ondřej Hartman a tým FXstreet.cz
Začínáme na burze – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2023

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

ZAČÍNÁME NA BURZE

**Jak uspět při obchodování
na finančních trzích**

**AKCIE, KOMODITY, FOREX,
KRYPTOMĚNY, AKCIOVÉ INDEXY A ETF**

Ondřej Hartman
a tým FXstreet.cz

© Albatros Media a.s., 2023

ISBN tištěné verze 978-80-265-1135-9 (1. vydání, 2023)

ISBN e-knihy 978-80-265-1136-6 (1. zveřejnění, 2023) (ePDF)

Pokud je vaším cílem mít více peněz než nyní, začněte s tím, že se o ně budete řádně sami starat. Udržet peníze je mnohdy těžší, než je vydělat.

Ondřej Hartman, FXstreet.cz

OBSAH

Předmluva ke třetímu vydání	14
Úvodní slovo	16
Než začnete	17
Obchodování a investování na finančních trzích	17
Základy investičního vzdělání – co jsou investice	18
Byznys jménem trading	19
Shrnutí	23

ČÁST I.

MOŽNOSTI OBCHODOVÁNÍ

KAPITOLA 1

Investovat, nebo obchodovat?	28
Obchodování versus investování	28
Investování a obchodování podle náročnosti	30

KAPITOLA 2

Kolik se dá na finančních trzích vydělávat	32
Používejte složený úrok (compound interest) – klíč k penězům	33

KAPITOLA 3

Finanční trhy	35
Základní rozdělení trhů	35
Brokeři (makléři)	36
Co od brokera očekávat	36
Poskytované služby	37
Poplatky	39
Regulace a licence	40
Realizace investičních pokynů	40
Zkušenosti klientů	40
Klientská podpora	41
Kapitál pro obchodování na finančních trzích	41
Technické zabezpečení obchodníka a software pro zobrazování grafů	42
Software většinou zdarma	43
Jak vydělávat na růstu i poklesu cen	44

Základní objednávky na finančních trzích	45
Tržní příkaz / Okamžitá realizace (market)	45
Stop loss (zastavení ztrát)	45
Realizace zisku (Take Profit, Profit Target)	45
Jak vydělat na růstu a poklesu zvoleného trhu	46
Shrnutí	52

KAPITOLA 4

Aktiové trhy (Stock markets) 53

Co je akcie	54
Náležitosti vydané akcie	55
Klasifikace akcií	55
1. Klasifikace podle tržní kapitalizace (market capitalization)	55
2. Blue chips	56
3. Stabilní akcie (defensive stock)	56
4. Cyklické akcie (cyclical stock)	56
5. Rozvojové růstové akcie (emerging growth stock)	57
6. Penny akcie (penny stock)	57
7. Americké depozitní certifikáty (American depositary receipts)	57
8. Obratová akcie (turnaround stock)	57
9. Torpédovaná akcie (torpedo stock)	57
10. Rozředěná akcie (watered stock)	58
11. Trezorová akcie (treasury stock)	58
12. Akcie s příběhem (story stock)	58
13. Prioritní akcie (preferred stock)	58
14. Kmenová akcie	58
Podoba akcie	59
Hodnota akcie	59
Dividenda	59
Společnost vstupuje na burzu – IPO	60
Kurz akcie	62
Na akciích můžete vydělat při jejich růstu i propadu	66
Akcie posiluje	66
Akcie klesá	66
Příklady	67
Proč kupovat akcie	71
Výhoda akcií oproti dluhopisům	72
Kde se s akciemi obchoduje	72
Obchodování s akciemi na vlastním účtu	73

KAPITOLA 5

Futures a komoditní trhy 77

Co patří do komodit	77
Účastníci komoditního trhu	79

Komoditní kontrakty a burzy	79
Přehled nejdůležitějších komoditních burz	80
Přehled nejobchodovanějších komodit	82
Ropa (CL, WTI, Oil, B, Crude Oil)	82
Zlato – Gold (GC, GLDUSD, XAU/USD)	83
Kukuřice – Corn (C, ZC)	83
Sója – Soybeans (S, ZS)	83
Cukr – Sugar (SB)	85
Zemní plyn – Natural Gas (NG)	85
Stříbro – Silver (SI, XAG/USD)	85
Treasury Notes 10 Year (TY, US, FTNOTE)	85
Akciové indexy	87
S&P 500 (SP, SPX, US500) nebo hodně oblíbená E-mini varianta ES	88
E-mini NASDAQ 100 index (NQ)	88
Německý akciový index DAX (FDE, DAX)	89

KAPITOLA 6

FOREX – trh 21. století	90
Historie forexu	90
Forex podrobněji	91
Nejdůležitější měny na forexu	93
Americký dolar (\$, USD)	93
Euro (€, EUR)	94
Japonský jen (¥, JPY)	94
Britská libra (£, GBP)	94
Švýcarský frank (CHF)	95
Vedlejší měny	95
Exotické měny	95
Měnové páry	95
Křížové měnové páry	96
Slang měnových párů	97
Obchodní seance aneb forex nikdy nespí	97
Ukázky hlavních měnových párů	98
EUR/USD	98
USD/JPY	99
GBP/USD	99
USD/CHF	101
Výhody forexu	101

KAPITOLA 7

Akciové indexy	102
Jak investovat do indexů	108

	KAPITOLA 8	
ETF		109
Výhody a nevýhody Exchange Traded Funds (ETFs)		109
Úvod do fondů		110
Co jsou fondy		110
Soukromé, nebo veřejné fondy?		110
Koš podkladových aktiv		111
Diverzifikace		112
Hlavní výhody diverzifikace		112
Hlavní nevýhody diverzifikace		113
Jak se liší ETF od běžných podílových fondů		114
Jak se určuje cena ETF a běžného fondu		114
Likvidita		115
ETF mívají nižší poplatky, ale pozor na provize a spready		115
Větší flexibilita		116
Základní čísla, která je důležité znát		117
Aktiva pod správou neboli Assets Under Management		117
Total Expense Ratio aneb kolik zaplatíte na poplatcích		118
Druhy ETF		120
Druhy ETF podle způsobu řízení		120
Druhy ETF podle podkladových aktiv		121
Podle toho, jak ETF nakládá s výnosy		122
Podle toho, zda využívají páku		122
Podle toho, zda spekulují na růst, či na pokles podkladového aktiva		122
Vznik ETF		123
Kde zjistíte, jakou má ETF investiční strategii		124
Investiční strategie a Dollar cost averaging		125
Strategie zvaná „Dollar cost averaging“		126
Strategie zvaná „Buy and hold“		126
Podle čeho vybrat ten správný ETF		127
Emitent aneb kdo za ETF stojí		127
Výše poplatků		127
Velikost ETF neboli výše aktiv pod správou a likvidita		128
Jaké podkladové aktivum ETF sleduje		128
Výkonnost ETF		128
Příklady ETF		129

ČÁST II. ANALÝZA FINANČNÍCH TRHŮ

	KAPITOLA 9	
Metody k analýze finančních trhů		134
Jaký trh je nejlepší – jaký si vybrat		134

Metody používané v obchodování na finančních trzích	134
Fundamentální analýza	135
Technická analýza	135
Technická analýza a různé trhy	135
Která analýza je nejlepší	136
Shrnutí	136

KAPITOLA 10

Fundamentální analýza akcií, komodit a forexu: jak důležité jsou informace **137**

Fundamentální analýza na forexu	139
Nejdůležitější ekonomické ukazatele na forexových trzích	140
Ekonomický kalendář na webu FXstreet.cz	141
Příklady z praxe	143
Shrnutí	145
Fundamentální analýza akcií	146
Zdroje informací	146
Selský rozum	148
Shrnutí	152
Fundamentální analýza komodit	152
Shrnutí	157

KAPITOLA 11

Technická analýza **158**

Základy technické analýzy	158
Hlavní nástroj tradera	159
Jak tedy začít	160
Základy technické analýzy – trendy, supporty a rezistence	166
Trendy podrobně	167
Support a rezistence podrobně	172
Definice supportu	173
Definice rezistence	174
Důležité body k zapamatování	176
Základní grafické formace v technické analýze	177
Indikátory	182
Indikátory sledující trend	184
Oscilátory	184
Indikátory sledující trend podrobně	185
Oscilátory podrobně	191
Shrnutí indikátorů	197
Obchodování divergencí	197
1. Byčí divergence	198
2. Medvědí divergence	198

3. Skrytá býčí divergence	201
4. Skrytá medvědí divergence	201
Shrnutí technické analýzy	201

ČÁST III.

PLÁNOVÁNÍ A SPRÁVA FINANCÍ

KAPITOLA 12

Svatý grál investování: money management **204**

Příklad ze života	204
Pravidlo č. 1	205
Pravidlo č. 2	208
Pravidlo č. 3	208
Pravidlo č. 4	208
Příklad	209
Pravidlo č. 5	210
Pravidlo č. 6	212
Pravidlo č. 7	212
Pravidlo č. 8	213
Pravidlo č. 9	213
Pravidlo č. 10	213
Shrnutí	214

KAPITOLA 13

Investiční a obchodní plán **215**

Dvě možnosti	217
1. KISS = Keep It Simple Stupid	218
2. Cíle	218
3. Psychologické aspekty	218
4. Propojení s obchodním deníkem	219
5. Money management	219
6. Co dělat před otevřením trhu	219
7. Co dělat po uzavření obchodní platformy	219
8. Metoda, strategie, obchodní systém, investiční přístup	220
9. Pracovní dobu určujete pouze a jen vy	220
10. Pamatujte i na další možné popsání otázek typu, proč, co a jak dělat	220
11. Selský rozum	220
Zjednodušená ukázka investičního/obchodního plánu	221
Shrnutí	222

KAPITOLA 14

Tradingová psychologie **223**

1. Buďte maximálně pozitivní	227
2. Musíte být v naprosté pohodě	227

3. Stanovte si cíle	228
4. Disciplína	228
5. Trading vás musí bavit	228
6. Zábava	229
7. Buďte realističtí	229
8. Buďte trpěliví	230
9. Snažte se neustále zlepšovat a zdokonalovat	230
10. Buďte vytrvalí	230
11. Zbavte se jakéhokoli stresu	231
12. Snažte se být kreativní	231
13. Buďte selektivní	231
14. Příležitosti	232
15. Nehádejte, obchodujte „potvrzené“ situace	232
16. Počítejte s tím, že obchod nevyjde	233
17. Dodržujte procentuální risk na jeden obchod	233
18. Nenechejte jít zisky do ztrát	233
19. Nesledujte každý pohyb	234
20. Chtějte hodně muziky za málo peněz	234
21. Berte malé ztráty a zisky nechte běžet	235
22. Obchodujte to, co vám sedí	235
23. Pozor na příliš časté obchodování (přeobchodování)	236
24. Ztrácet více neznamená obchodovat více	236
25. Navyšujte pozice opatrně	236
26. Pozor na euforii	237
27. Průběžně se odměňujte vybíráním z investičního účtu	237
28. Obavy a chamtivost	237
29. Obchodní deník	238
30. Buďte objektivní a zbavte se závisti	239
31. Nejdůležitější bod – dodržujte uvedené body!	239
Shrnutí	239

KAPITOLA 15

Kryptoměny**240**

Úvod do kryptoměn	240
Kryptoměny – digitální měny	241
Blockchain	241
Vznikající nové kryptoměny	241
Jak fungují kryptoměny	242
Obchodování s kryptoměnami	242
Kde s kryptoměnami obchodovat	243
Technická analýza na kryptoměnách	244
Na co si dát při obchodování pozor	245
Jak ke kryptoměnám přistupovat	245
Nejrozšířenější kryptoměny – TOP 5	246
Bitcoin	246
Bitcoin cash	247
Litecoin	249

Ethereum	250
Ripple	251
Kryptoměny – moderní lákadlo bohatství, nebo obrovské riziko?	253
Trading není hazard	255
Co je potřeba k zahájení byznysu obchodování na finančních trzích	256
ČÁST IV.	
Dodatky	
DODATEK 1	
Nejprve kvalitní vzdělání, poté stabilní zisky	260
Existují i takoví lidé...	260
Většina však ztroskotá	261
Vzdělávání na prvním místě	261
Začátky nejsou snadné	262
Závěr	262
DODATEK 2	
TOP 10 zlatých pravidel nejen investování	263
DODATEK 3	
Zajímavosti ze světa investic	266
Forex	266
Akcie	267
Ostatní	270
DODATEK 4	
Vydělali jste na burze? Nezapomeňte na daně	271
Kdo podává daňové přiznání	271
Výpočet daně	272
Dividendy	273
Závěr	274
Slovníček investičních pojmů	275
Zdroje knihy	284
Prohlášení	286
O autorovi	287

PŘEDMLUVA KE TŘETÍMU VYDÁNÍ

Rok 2022 byl pro trhy velmi náročný rok. Trhy a ekonomiky, vyčerpané po covidové vlně a následné rally na akciových trzích, tvrdě zasáhla válka na Ukrajině, vysoké ceny komodit, desetiletí nevídaná inflace a razantní, v mnoha směrech bezprecedentní kroky centrálních bank.

V době, kdy píšu tuto předmluvu, tedy v prosinci 2022, jsou americké akciové indexy zhruba 18 % ve ztrátě a ve finančních médiích si přechtete, že individuální investoři letos přišli na akciových trzích zhruba o 350 miliard amerických dolarů a jejich obchodní účty se v roce 2022 propadly o 30 až 38 %.

Jakmile trhy prudce padají, většina retailových investorů prodá své akcie nebo jiné instrumenty a na trhy zanevře. Často prodávají se ztrátou a na trh se „zlobí“, protože ztráta jim způsobila emoční bolest. O trzích pak nějakou dobu nechťejí ani slyšet.

Když pak trhy začnou růst, ale ani odborníci nemají shodu, jestli je už období pesimismu pryč a investoři mohou začít nakupovat, nebo ne, jsou běžní investoři zmatení a nevědí, co vlastně dělat. Nakupovat? Nebo zatím ne? Ještě si pamatují bolest z poslední ztráty, tak se nechťejí do trhu vrhat příliš brzo, zároveň by však neradi promeškali příležitost k dalšímu růstu směrem nahoru.

Období nejistoty na trhu je ale ideální čas pro vzdělávání. To, že každý propad má svůj konec a že se trh zase dříve či později otočí zpět nahoru, je stará a dokázaná pravda. Akciové trhy se pohybují v cyklech a v dlouhodobém horizontu jsou rostoucí, takže je jasné, že dříve nebo později současný pesimismus a strach zmizí, vystřídá je optimismus a trhy zase porostou. A kromě akcií existuje i mnoho

jiných instrumentů, které jsou dnes už běžně dostupné i retailovým investorům a se kterými je možné obchodovat i v době, kdy se akciovým trhům příliš nedaří.

Ondřeje Hartmana znám osobně 10 let a v mých očích je naprostou anomálií. Ondřej je univerzální trader, který umí perfektně obchodovat různé trhy od forexu po komodity či akcie. Jsem si jistá, že ani na světové úrovni není moc traderů, kteří by takto univerzálně a konzistentně uměli vydělávat peníze na jakémkoli instrumentu a za jakýchkoli tržních podmínek. Kromě toho, že Ondřej perfektně ovládá traderské řemeslo, je i skvělý člověk a pro mě je zhmotněním principu, že úspěšný obchodník musí mít v první řadě srovnanou svou vlastní psychiku a nesmí se nechat ovládat egem.

Kniha, kterou držíte v ruce, pomůže každému, kdo o trzích a obchodování nic neví, ale má chuť začít sám investovat nebo aktivně obchodovat. Je ale skvělá i pro zkušené tradery a investory. Svět obchodování a investování, stejně jako jiné obory, jako jsou třeba právo nebo medicína, je celoživotní vzdělávání a práce na sobě. Principy a myšlenky z Ondřejovy knihy *Začínáme na burze* jsou nesmrtelné a můžete je číst stále znova a znova.

Období, kdy se trhu moc nedaří a všude vládne pesimismus, využije chytrý trader a investor ke vzdělávání, a připraví se tak na období, kdy se trh odrazí ode dna a vyrazí vzhůru. Kniha Ondřeje Hartmana vám v tom skvěle pomůže.

*Marika Čupa,
obchodnice a investorka, spolupracovnice FXstreet.cz a advokátka*

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení investoři,

na českém knižním trhu najdete několik publikací, které by se měly stát povinnou četbou každého zodpovědného investora. Nej kvalitnější díla doposud přinášeli zkušení zahraniční investoři, kteří na vlastní kůži zažili nesčetné růsty i propady kapitálových trhů. Mezi takové osobnosti řadím například Benjamina Grahama, autora knihy *Inteligentní investor*.

Dobrou zprávou posledních let je, že za kvalitními díly začínáme nacházet i české autory. Za jednoho z nich považuji Ondřeje Hartmana, který již řadu let nejen aktivně obchoduje na kapitálových trzích, ale především předává zkušenosti začínajícím i zkušeným investorům. Ondřej založil první nezávislý portál pro forexové obchodníky FXstreet.cz, z něž čerpají každý den informace čeští i slovenští investoři. Oblasti obchodování s měnami se věnuje i jeho první kniha *Jak se stát forexovým obchodníkem*.

V pořadí druhá Ondřejova publikace je svým obsahem mnohem pestřejší. Kromě forexu se nová kniha *Začínáme na burze* podrobně věnuje i akciím, komoditám či termínovaným kontraktům. Začínající investoři ocení především seznámení s jednotlivými subjekty kapitálového trhu, se základy time a money managementu, s psychologií obchodování či praktické informace o možnostech využití fundamentální a technické analýzy. Tato publikace by rozhodně neměla chybět v knihovnách českých investorů.

Roman Müller,
redaktor finančního portálu Finance.cz

NEŽ ZAČNETE

Obchodování a investování na finančních trzích

Dříve než začnete obchodovat, byste si měli uvědomit, že seriózní obchodování na burze neboli trading je pracovní činností či podnikáním (byznysem) stejně jako každá jiná aktivita provozovaná za účelem vytváření zisku. Nejde jen o zábavu, koníčka nebo test vlastních dovedností.

Platí zde podobná pravidla jako v ostatních oborech. Úspěchu a uznání dosáhnou jen ti nejlepší, nicméně pro pravidelný rozumný příjem z obchodování nemusíte bezpodmínečně patřit mezi absolutně nejlepší obchodníky světa.

Na druhé straně si také uvědomte, že podobně jako v podnikání jen 10–20 % obchodníků (nebo podnikatelů) je dlouhodoběji ziskových. Ostatní dříve či později skončí právě kvůli neschopnosti vytvářet konzistentní dlouhodobější zisk.

K úspěšnému obchodování nemusíte mít titul z ekonomické vysoké školy, nemusíte perfektně ovládat angličtinu, nemusíte být doktorem matematiky či statistiky ani zdatným programátorem. Potřebujete jen trochu nadšení, obchodního ducha, odvahy, disciplínu a ochotu se učit a vzdělávat.

Podle svých individuálních možností si můžete zvolit, jakým stylem chcete obchodovat, kolik ze svého času budete obchodování věnovat a jak velký psychický nápor chcete nést. Vybírat můžete z bezpočtu různých obchodních instrumentů – akcie, opce, komodity, futures nebo třeba forex.

Základy investičního vzdělání – co jsou investice

Co vůbec znamená investovat? Jednoduše řečeno, investování spočívá v obětování (uložení) něčeho s vidinou potenciálního budoucího zisku. Slovo investovat nejčastěji pravděpodobně slyšíme v rámci financí, tudíž obětujeme určitou část financí, někam je uložíme, za což bychom v budoucnu chtěli obdržet něco navíc (výnos, zhodnocení vložených financí). Pojem investice se tak nejčastěji myslí instrument neboli podkladové aktivum či jednoduše nějaká věc, do které zainvestujeme („Mojí investicí je aktuálně osobní rozvoj.“). Na základě věty uvedené v závorce názorně vidíme, jak se mezi lidmi neuznává slovo investovat pouze v rámci financí, ale také například ve spojení s časem („Investoval jsem čas na dokončení úkolu.“).

V popisu pojmu „investovat“ jsme zároveň zmínili, že po obětování nebo uložení hmotné či nehmotné věci (čas, znalosti) očekáváme budoucí výnos neboli něco, co právě spolu s původně vloženou částkou dostaneme navíc. Hlavním cílem investování je tedy v každém případě budoucí zisk a v tom spočívá stavební kámen investování – pokud někam vkládáte finance, vždy čtěte po určité smluvené době dostat ještě něco k tomu navíc.

Náplní a cílem investorů není být kreativní, vymýšlet řešení dluhových krizí, něco distribuovat apod. Hlavním cílem investorů je vždy zisk. Konkrétně se náplň práce spekulantů/obchodníků týká využití změn na trzích a přeměnění takových příležitostí ve svůj vlastní prospěch, opět je tak hlavním cílem obchodníků odcházet z trhu s více penězi, než s kolika do něj vstupovali; neustále tak mezi nejčastěji skloňovaná slova patří zejména zisk (či výnos).

Uvedeného cíle, jež je nutné ve svém přízpůsobeném investičním plánu dále specifikovat a konkretizovat, se prosím za každé situace držte. Do světa investic nebo přímo spekulací nevstupujete proto, abyste vymysleli převratný obchodní systém, který se navíc na celkovém úspěchu nepodílí až tak zásadním způsobem; vstupujete tam proto, abyste jednoduchým způsobem vydělali peníze a zhodnotili tak původně vložený kapitál.

Nyní jsme si řekli, co znamená pojem investice a investovat, je však stejně tak žádoucí uvést i druhou stranu mince. Co neznamená pojem investování? Investování jednoznačně není jakýkoli druh spoření. Ve světě investic právě vložením určité částky tuto sumu riskujeme a její návratnost nikdy není a nikdy

nebude nikým zaručena. Před začátkem investování je proto maximálně důležité ujistit se, že nám na bankovních účtech zůstanou kdykoli přístupné zásoby nejen na pokrytí nákladů několika následujících měsíců, a samozřejmě by se nemělo jednat o naše poslední rodinné finance. Náš rozpočet by měl počítat minimálně s finanční rezervou na 12 měsíců, avšak samozřejmě čím déle, tím v každém případě lépe. Dále jedno z pravidel investování zní, že investor by měl investovat takovou částku, o kterou si může dovolit přijít, přičemž tím nebude vystaven žádnému emočnímu stresu ze ztráty peněz, což by ovlivňovalo jeho uvažování. Na začátku investiční kariéry nebudou investice představovat pro drtivou většinu začínajících jistý přístav, do kterého se budou moci každým měsícem vracet a vybírat potřebné finance, na což se musíme před vstupem do světa investic náležitě připravit. To vše si ale probereme detailněji až v průběhu této knihy, kde i představíme několik tipů, kolik by měl obchodník nebo investor na finančních trzích obchodovat svého kapitálu v poměru ke svému majetku apod.

Byznys jménem trading

Obchodování na finančních trzích lze samozřejmě bezpochyby zařadit mezi klasický byznys a celkové principy jsou do jisté míry velmi podobné, jako když budujeme firmu. Trading je však zároveň pravděpodobně tím nejspravedlivějším a nejméně férým byznysem, který v dnešní době můžeme najít.

Rovnice v investicích na kapitálových trzích vypadá jednoduše a existují dvě možnosti. Za první, děláme chyby a tím proděláváme, což znamená, že ztrácíme čas i peníze. Za druhé, děláme racionální rozhodnutí a daří se nám, díky tomu svůj investovaný čas a hlavně finance zhodnocujeme, čímž v konečném důsledku vyděláváme peníze. Druhý bod představuje hlavní cíl, do kterého se vám náš tým pomůže dostat.

Vždy si uvědomte, že většina chyb (a následných ztrát) pramení pouze a jen z nás samotných. Stejně tak pouze vy můžete za to, že vyděláváte, nikdo jiný (samozřejmě pokud nesvěříte své peníze do rukou někoho jiného, například do podílového fondu).

Pakliže patříte mezi zaměstnance, pravděpodobně nebudete disponovat veškerými rozhodovacími pravomocemi. Respektive vše nejspíš nemůžete řídit pouze podle sebe a musíte se často přizpůsobovat někomu nad vámi. Investování je ale úplně jiným světem. V investicích máte za jakékoli situace právo na rozhodnutí

podle svého nejlepšího uvážení. Za každé investiční rozhodnutí však na druhou stranu nesete zodpovědnost ve formě celkového výsledku (buď vyděláváte, nebo proděláváte). V průběhu této kapitoly předpokládáme, že jste přímo majitelem nějakého podniku nebo ještě lépe – teprve jej zakládáte. Určitě zde nepopíšeme všechny kroky, které je nutno podstoupit pro založení nové firmy, uvedeme si pouze spojitosti s investicemi.

Pojďme se na postup založení firmy podívat jednoduše úplně od samého začátku. První krok, kterým začínáme, spočívá v tom, že máme nějaký nápad či vizi. V byznysu to může být naprosto cokoli, od nového vynálezu po zdokonalování již zaběhnutých výrobků a služeb. Ve světě tradingu to představuje nejčastěji nápad, na základě kterého bychom mohli vydělat, respektive zhodnotit počáteční vložený kapitál. Jako názorný příklad si lze uvést třeba nápad na neobvyklé využití trendových linek nebo úrovní supportů a rezistencí. V podstatě ale, co se týká obchodního systému a investiční strategie, v žádném případě nemusíme vynalézat nové studie technické analýzy či metody fundamentální analýzy, protože pro úspěšné obchodování si bez problému postačíme s kdekou průměrnou investiční strategií. Nápad ve světě byznysu je zkrátka to samé jako investiční technika ve světě investic.

Nápad

V byznysu dále náš nápad důkladněji rozpracujeme. Představujeme si, jak by mohly být exkluzivní výrobek nebo služba využívány cílovou skupinou zákazníků, a připravíme vše potřebné pro realizaci nápadu. Tudíž v tomto kroku si už sestavíme a sepíšeme konkrétní plány.

V investování také obchodní strategii neustále zdokonalujeme a vylepšujeme, až nakonec sestavíme kompletní investiční plán. Vzhledem k tomu, že jsme dosud nerealizovali větší počet obchodů, v průběhu sestavování prvotního investičního plánu budeme pravděpodobně volit jeho obsah a různé nastavení podle našeho nejlepšího uvážení (intuicí a odhadem), popřípadě podle již získaných zkušeností. V tomto kroku tak nastává čas na sestavení kompletního investičního plánu. Sestavený prvotní výsledek ale berme prozatím primárně jako takový hrubý náčrtek.

Sestavení plánu

Pokud zakládáme firmu, v další fázi nejspíš začneme do jisté míry realizovat námi sestavené plány. Ještě bychom raději zdůraznili připravenost. Než začneme skutečně realizovat svůj nápad, tak v podstatě také nejdříve budeme potřebovat zajistit všechny nepostradatelné zdroje (fyzické, finanční a v neposlední řadě mentální), na což by už měly pamatovat právě sestrojené plány budoucího vývoje. Ještě jednou zdůrazňujeme připravenost. Připraveností je psychická kondice. Psychologii se budeme věnovat podrobněji později, přesuneme se tedy rovnou k dalšímu bodu.

Psychická kondice

Ve chvíli, kdy je nápad součástí kompletního plánu a máme připraveny všechny nepostradatelné zdroje, můžeme se opět pohnout směrem vpřed. Přejdeme do fáze kompletní realizace všech připravených plánů a aktivit. Následně tak začínáme poskytovat služby či vyvinuté výrobky.

Ve světě investic se má situace téměř úplně stejně, realizujeme náš připravený plán, podle kterého se řídíme. Snažíme se co nejlépe investičně rozhodovat (neustálé otevírání a uzavírání obchodů) a stejně tak jako ve světě společností se snažíme z naší činnosti profitovat (zhodnocovat počáteční kapitál). Rozlišujte prosím mezi sestrojením plánu (pouhopouhá slova) a mezi skutečnou realizací plánu (naplňování slov, naše činy). Zároveň záměrně neuvádíme, jestli je vlastně důležitější sestrojení plánu, nebo samotná realizace. Proč? Protože obě fáze jsou podle našeho názoru naprosto stejně důležité a k úspěšnému působení ve světě investic potřebujeme bezpodmínečně obojí. Pravdou zůstává, že mnoho obchodníků zpochybňuje užitečnost plánu při rozhodování na kapitálových trzích. Vždy se ale na základě něčeho rozhodneme – podle nějakých pravidel, což už ve své podstatě představuje velmi jednoduchý plán. O využitelnosti celkového investičního plánu (rozdělení samotného portfolia apod.) nelze v žádném případě pochybovat. Jak by přitom mohly oba typy plánů vypadat, si ukážeme v samostatné kapitole o investičním plánu.

Realizace plánu

Po realizaci veškerých plánů, uvedení výrobků na trh a poskytování případných služeb následuje zpětná analýza a vyhodnocení. Jedná se o zpětnou vazbu, která nám jednoznačně ukazuje, jak jsme si v průběhu realizace vedli a co bychom

ideálně mohli vylepšit, abychom byli ještě úspěšnější a profitabilnější. Z předchozí věty vyplývá zásadní vlastnost, která spočívá v nepřetržitém zlepšování a pohybování se vpřed (učení se z chyb).

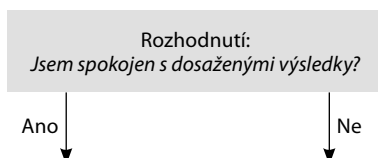
Nevzdávejte se, pokud jste v investicích vykázali neúspěšný týden, měsíc, nebo dokonce rok. V případě, že jste ochotni se neustále vzdělávat a zlepšovat svůj přístup k trhům, máte postupně čím dál větší šance a pravděpodobnost, že se právě vy stanete dalším úspěšným investorem. Lze se přitom vzdělávat naprosto v čemkoli. Pamatujte si, že nikdo není natolik chytrý a natolik dokonalý, aby se nemohl něčemu dalšímu přiučit.

V souvislosti s investicemi vřele doporučuji vzdělání v oblasti psychologie, které se vám rozhodně neztratí ani v běžném životě. Náš tým se vám postupně bude snažit poskytovat všechny užitečné tipy a informace nejen z hlediska psychologie.

V oblasti investování zaznamenáváme kompletně vše, co se jakýmkoli způsobem týká naší aktivity, primárně však celkové výsledky, které právoplatně tvoří nejdůležitější ukazatel, protože právě kvůli samotným výsledkům zde vlastně působíme. Celkově doporučuji zapisovat úplně vše, co vás jen napadne, v neposlední řadě pak na co myslíte v průběhu obchodu nebo váš názor na aktuální situaci trhu. I když si třeba můžete nyní myslet, že toto všechno je pouze ztráta času a že vám to nemůže nijak pomoci, není tomu tak. Právý opak je totiž pravdou. Musíte však všechna zapsaná slova brát vážně a všimát si jich. Je pravda, že pokud si pouze něco sem tam zapíšete, ale nic už zpětně nevyhodnotíte, celý proces ztrácí smysl. Tudíž na otázku, jestli nám zaznamenání každého sebemenšího detailu může v budoucnu nějak pomoci, zní odpověď naprosto jednoznačně: „Rozhodně ano!“

Zpětná analýza

Následuje samotné rozhodnutí a promyšlení dalšího pokračování. V tomto kroku pročteme a zanalyzujeme obchodní deník do poslední tečky a poté stanovíme budoucí vývoj. Klíčová otázka v průběhu této fáze je následující: „Jsem spokojen s dosaženými výsledky?“

Ve zmíněné situaci nemáme moc možností na výběr. Žádnou zlatou střední cestu zde proto nehledejme. Buď jsme celkově spokojeni s dosaženými výsledky a odpovíme si tak slovem ANO. Nebo nejsme spokojeni s dosaženými výsledky a myslíme si, že máme na víc. V tomto případě si odpovíme jednoznačně slovem NE.

Dříve než doopravdy odpovíte na uvedenou otázku, vás musíme upozornit na jednu skutečnost: vaše slovo má váhu. Proto si za svým slovem, respektive za svým rozhodnutím musíte na 100 % stát a ani na vteřinu o něm nesmíte pochybovat. Může se ve finále ukázat, že jste chybovali. Ano, to se skutečně může stát, chybovat je lidské. V takové situaci uznejte chybu, poučte se z ní a vynechejte přitom jakékoli výčitky. Nikdy prosím nezpochybňujte své vlastní slovo či rozhodnutí a zároveň zachovejte maximální objektivitu. Pokud zmíněnou skutečnost berete na vědomí, jste připraveni si jednoznačně odpovědět na uvedenou otázku.

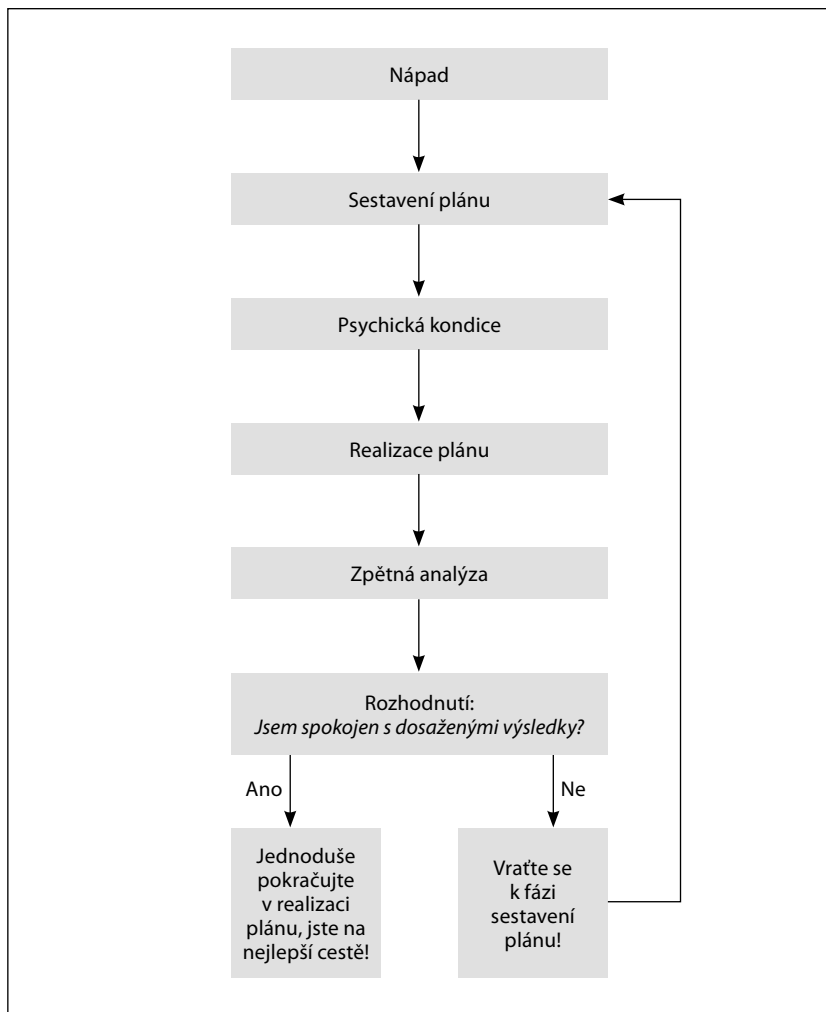
V případě, že odpovíte slovem ANO, perfektní! Pokračujte ve svých dosavadních aktivitách. Pokud jste skutečně s dosaženými výsledky spokojeni, nemá smysl nic měnit. Jednoduše pokračujte.

Pokud jste ale před chvílí odpověděli slovem NE, je pravděpodobně nutné něco pozměnit. Nejprve doporučuji sepsat vše, s čím nejste spokojeni a co byste chtěli vylepšit. Poté se vraťte do fáze sestavování plánu a celý proces opakujte do té doby, než zodpovíte hlavní otázku slovem ANO.

V souvislosti s tím si dovoluji poznamenat, že pokud plánování věnujete velké množství času, veškeré detaily máte dopodrobna promyšlené a už dále nevíte, co zlepšit, zlepšete zejména sebe. Tudíž dříve, než se rozhodnete sestavit kompletně celý nový investiční plán, zkuste nejprve ovládnout magický svět jménem psychologie.

Shrnutí

V této kapitole jsme si představili, jak bychom měli postupovat nejen na kapitálových trzích, ale do jisté míry i při troše představivosti v průběhu zakládání a zprovoznění nové společnosti. Všechny vyvozené závěry a rozhodnutí bychom měli zakládat na racionální a logické analýze. Vyhněme se rychlým a zbrklým emočním rozhodnutím. Doporučujeme analyzovat obchodní deník a přemýšlet o budoucích investicích v době, kdy máte vypnutou obchodní platformu, a ideálně pak v době, kdy nemáte otevřený obchod. Hlavní je mít naprosto čistou hlavu, protože jen tak můžete nakonec dojít ke skutečně nejefektivnějším rozhodnutím.

Obrázek 0.1 Budování tradingu

Cíl kapitoly spočívá mimo jiné v přiblížení skutečnosti, že stejně jako firmu musíte neustále budovat i své plány ve světě investic. Nelze pouze poprvé přijít k obchodní platformě a požadovat zázraky; musíte se neustále zlepšovat a neustále stavět svůj byznys jménem trading. Pokud jako začátečník přijdete k obchodní platformě a utržíte několik profitabilních obchodů bez jakéhokoli obchodního plánu, psychologie a money managementu, pak se jedná jednoznačně o začátečnickou náhodu, nic víc, nic méně (přestože se to v podobné situaci nezdá, k dlouhodobé profitabilitě vede ještě velmi dlouhá a trnitá cesta).

Naše rada na závěr první kapitoly zní: vybudujte si svůj vlastní férový byznys jménem trading postupným zlepšováním jak sebe, tak svého plánu. Pakliže všechny právě představené kroky spojíme dohromady, vypadal by celkový proces jako na obrázku 0.1.

ČÁST I.

MOŽNOSTI OBCHODOVÁNÍ

INVESTOVAT, NEBO OBCHODOVAT?

Obchodování versus investování

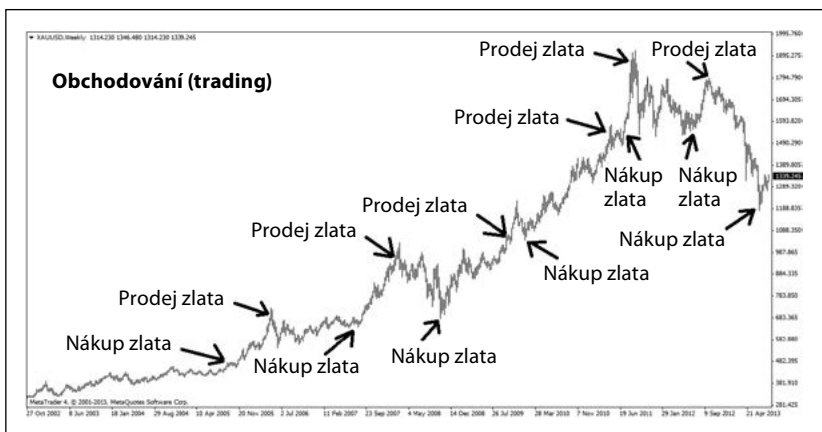
Obchodníci (tradeři) jsou mnohem aktivnější než investoři. Správným načasováním svých obchodů a se správným money managementem často dosahují výraznějšího zhodnocení peněz.

Jaký je rozdíl mezi investorem a obchodníkem (traderem)? Pod pojmem investor chápeme někoho, kdo investuje určitý objem něčeho s cílem dosažení budoucího zhodnocení nebo zisku v preferované formě. Záměrně nezabíháme do konkrétnějších pojmů. Investovat lze totiž nejen finance, ale i cokoli jiného – třeba i čas nebo jakoukoli hmotnou věc či surovinu. Slovo *trader* v překladu znamená obchodník, tudíž se bezpochyby do jisté míry zdá, že trader a investor jsou dva totožné pojmy. Pro nás však trader představuje přímo spekulanta na kapitálových trzích, respektive jedná se o konkrétnější typ investora (trader stejně tak investuje zpravidla finance s cílem spočívajícím ve zhodnocení původního vloženého kapitálu).

Čistě teoreticky se trader mimo jiné od investora odlišuje horizontem realizovaných investic a obecně vyznávanými investičními strategiemi. Investor se totiž snaží hledat zejména dlouhodobější příležitosti, minimálně v řádech měsíců až roků, což znamená, že investuje převážně strategií buy and hold (nakoupí a finanční instrument nebo cokoli jiného dlouhodobě drží). Na druhou stranu trader se zpravidla vyloženě snaží spekulovat a vydělat na krátkodobých

Obrázek 1.1 Investování (buy and hold); na grafu je ukázka investování do zlatu (XAU/USD, Gold)

Obrázek 1.2 Obchodování (trading); na grafu je ukázka obchodování se zlatem (XAU/USD, Gold)

pohybech ceny zvoleného trhu, proto investičním horizontem tradera může být časové období několik málo minut nebo maximálně několik týdnů.